

Univerza v Novem mestu
Fakulteta za ekonomijo
in informatiko

11. računovodski posvet Dolenjske in Bele krajine

RAČUNOVODSKO DELO V ČASU COVIDA-19

doc. dr. Malči Grivec

Novo mesto, 28. 9. 2021

Biti računovodja danes

pandemija covid-19 je dodobra pretresla gospodarstvo in življenje
(najprej popolna ustavitev aktivnosti, kasneje z ukrepi za omejevanje
širjenja virusa)

**podjetja iz nekaterih
dejavnosti v svojih
dejavnostih močno omejena**

**računovodski servisi tisti,
katerih obseg nalog se je v
času epidemije močno povečal**

države so za ublažitev posledic ukrepov **sprejele večje število odlokov oz. zakonov**
⇒ pomagale tako **gospodarskim subjektom** kot posameznikom ⇒ **gospodarski**
subjekti **morali implementirati v svoje poslovanje oz. za dodelitev pomoči v roku**
oddati zahtevek

Delo računovodij

- **Mesto, vloga in pomen računovodstva so se skozi čas spreminjali:**
 - računovodstvo se je *razvijalo skupaj z družbo in civilizacijo*,
 - vsak napredek v družbi je pomen računovodstva povečal;
 - *v 20. stoletju*, z ločitvijo lastniške in upravljalvske funkcije, je *računovodstvo za obstoj podjetja postalo še pomembnejše*.

od računovodstva se pričakuje, da bo posredovalo informacije o doseženi in pričakovani finančni in poslovni uspešnosti podjetja

potreba po računovodskem analiziranju in nadziranju

3

Delo računovodij danes

- **Poslanstvo računovodstva je oblikovanje informacij ter poročanje zunanjim in notranjim uporabnikom:**
 - računovodstvo že dolgo *ne pripravlja samo informacije o pretekli uspešnosti*, ampak računovodje dandanes poročajo tudi *o uspehih gospodarskih družb na področju izpolnjevanja obveznosti do širše družbene skupnosti*.
- **Od računovodstva se tako zahteva:**
 - da pomaga na eni strani sprejemati poslovne odločitve in
 - na drugi strani ugotoviti, kakšno je gospodarsko in finančno stanje subjekta ter tudi kakšne so možnosti razvoja subjekta v prihodnje.
 - *Tovrstna »podpora« je še toliko bolj pomembna v času zaostrenih gospodarskih razmer. Takrat morajo biti gospodarski subjekti usmerjeni v dolgoročno delovanje.*

4

Delo računovodij danes (2)

- **V spreminjajočem se okolju, ko se je vedno znova treba odločiti na hitro in pravilno, postaja poročanje vsem interesnim javnostim vedno bolj zapleteno.**
 - poglobljena naloga računovodstva **ni več** zadovoljitev interesov države,
 - računovodja s svojim znanjem pomembno **sovpliva na uspešnost poslovnega sistema.**
 - daje podlage za sprotno vodenje organizacij,
 - poslovodstva pa pričakujejo, da bo oskrbovalo vse ravni odločanja z informacijami, potrebnimi za strateško vodenje organizacij
- **Računovodja:**
 - na eni strani **opozarja na pozitivne in negativne procese** v gospodarskem subjektu in njegovem okolju, preučuje in ocenjuje poslovne odločitve,
 - na drugi strani pa temu **gospodarskemu subjektu tudi svetuje.**

5

Delo računovodij danes (3)

- **Računovodja ni nič več le pasivni poročevalec, ampak zaupni svetovalec in poslovni partner najvišjih odločitvenih ravni.**
- **Računovodja med najbolj izpostavljenimi poklici:**
 - na eni strani lahko **napačne informacije, za katere je odgovoren, pripeljejo do napačnih strateških odločitev,**
 - na drugi strani pa je **lahko deležen pritiskov s strani vodstva organizacije,** ki ga lahko izrabi za oblikovanje zavajajočih računovodskih informacij.

Z vsemi naštetimi dilemami pa se srečujejo računovodje tudi v času epidemije covid-19.

6

Delo računovodij danes (4)

- **Epidemija covid-19 je v mnogih podjetjih razkrila veliko pomanjkljivosti:**
 - posloводства *niso imela pravih podatkov* in so bila neinformirana ter negotova glede sprejemanja nadaljnjih odločitev;
 - pokazalo se je, da *številni vodilni ne razumejo pomena računovodstva danes:*
 - ne razumejo, da računovodstvo tisto, ki lahko pomaga sprejemati odločitve na podlagi točnih in pravočasnih informacij;
 - covid-19 pa zahteva ravno hitre odločitve, saj je treba sprejete odloke hitro implementirati v poslovanje ter pravočasno oddati zahtevke za državno pomoč.

7

Delo računovodij danes (5)

- **Slovenija:**
 - država do danes sprejela devet protikoronskih paketov, s katerimi je poskušala *ublažiti gospodarske posledice* covid-19, in tako *omiliti število brezposelnih* ter *preprečiti množično zapiranje gospodarskih subjektov*;
 - za implementacijo teh ukrepov so gospodarski subjekti zadolžili računovodje:
 - tisti, ki so v večini primerov, skupaj s kadrovsko službo, bili zadolženi za pripravo podlag za oddajo zahtevkov za pomoči;
 - pogosto bili odgovorni za oddajo potrebnih vlog v ustreznih rokih in na ustrezen način.
- **Poleg implementacije protikoronskih ukrepov v gospodarske subjekte pa so morali računovodje sproti opravljati tudi tekoče delo:**
 - priprava poslovnega poročila za leto 2019 (in 2020) ⇒ v katerega so že morali računovodje vnesti pojem covid-19 – pojasnila o vplivu na poslovanje

8

Metodologija

- **Namen in cilji raziskave:**
 - **Namen raziskave:**
 - proučiti pogoje, v katerih so se zaradi epidemije znašli računovodje v računovodskih servisih, ter kako so le-ti vplivali na njihovo delo.
 - **Cilji raziskave:**
 - v kolikšnem meri se je povečal **obseg dela** v računovodskih servisih,
 - kateri **dejavniki v okolju so najbolj otežili delo** v času epidemije,
 - v kolikšni meri so se povečali **pritiski naročnikov oz. strank na računovodje** po kršenju etičnih norm.
- **Metode in tehnike zbiranja podatkov:**
 - **neeksperimentalno kvantitativno metodo raziskovanja**, in sicer metodo **anketiranja**,
 - **priložnostno vzorčenje** (angl. accidental sampling) ⇒ verižno vzorčenje oz. princip snežne kepe oz. »snowball sampling«.

9

Metodologija

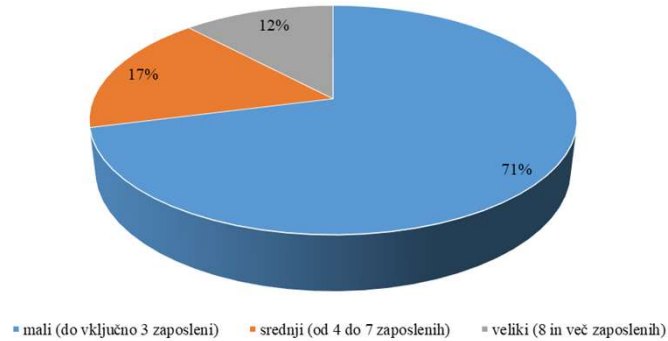
- **Potek raziskave:**
 - objava na družbenem omrežju Facebook, in sicer tako na osebem profilu kot tudi v zaprti skupini računovodij;
 - zbiranje podatkov potekalo maja in junij 2021.
- **Obdelava podatkov:**
 - statistična metoda, v okviru katere smo s programom MS Excel analizirali rezultate ankete,
 - grafični prikaz podatkov ter prikaz vzročno-posledičnih odnosov med proučevanimi spremenljivkami.

10

Predstavitev vzorca

- Velikost računovodskega servisa:**

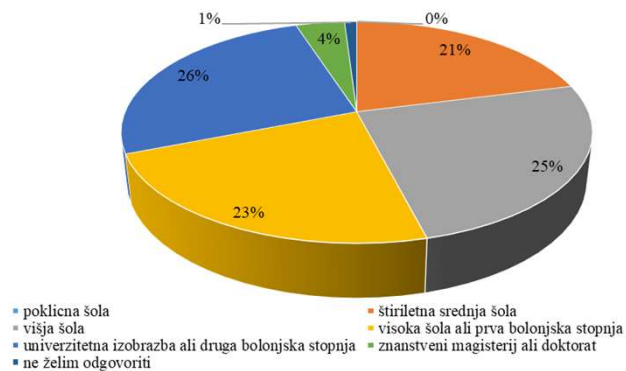
v povprečju **62 strank**, pri čemer smo v vzorec zajeli anketirance, katerih računovodski servisi imajo **med 10 in 200 strank**

11

Predstavitev vzorca (2)

- Izobrazba:**

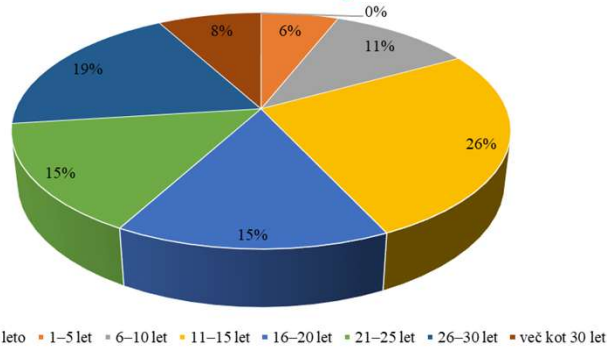

poklicna šola 0%
štiriletna srednja šola 17%
višja šola 4%
visoka šola 50%
univerzitetna izobrazba 25%
znanstveni magisterij ali doktorat 4%

Predstavitev vzorca (3)

- Delo na delovnem mestu računovodja:**

- Regija delovanja:**

- največ iz Osrednjeslovenske regije (28 %), sledili so računovodje iz Gorenjske (15 %) in Savinjske regije (16 %) ter računovodje iz Podravske in Obalno-kraške regije (9 %). Računovodje iz ostalih regij so bili v vzorcu zajeti v manjšem deležu

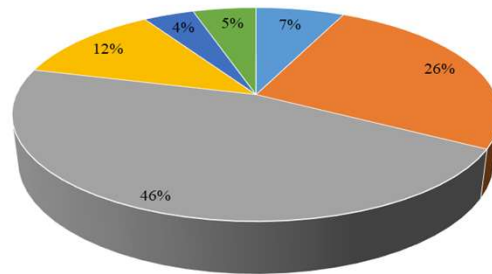
13

Delo rač. servisov v času epidemije covid-19

- Povečan obseg dela:**

- o tem poroča 100 % računovodskih servisov:**
 - povečanje obsega dela za 31–50 %: 46 % računovodij;
 - povečanje obsega dela za 11–30 %: 26 % računovodij,
 - povečanje obsega dela za 51–70 %: 12 % računovodij ..

DA – 85 %

za 31–50 %: 32 % računovodij;
za 11–30 %: 50 % računovodij,
za do 10 %: 14 % računovodij,
za 51–70 %: 5 % računovodij.

za do 10 % za 11–30 % za 31–50 % od 51–70 % od 71–90 % nađ 90 %

14

Delo rač. servisov v času epidemije covid-19 (2)

Popolnoma nič – 53 % ank.,
Zgolj nekaj – 29 % ank.,
Večinoma – 18 % ank.

- **Dodatni problem:**
 - dodatno opravljenega dela večina **ne more zaračunati**:
 - 38 % anketirancev za vse dodatno delo niso zaračunali **popolnoma nič**,
 - 57 % anketirancev zaračunalo **zgolj nekaj**,
 - 5 % anketirancev je zaračunalo **večino**.
 - **Razlog:**
 - dejstvo, da so njihove **stranke iz dejavnosti, ki jih je epidemija najbolj prizadela** in tako niso imeli srca zaračunati dodatno opravljene storitve;
 - stranke kljub večjemu obsegu dela **niso želele le-tega plačevati**, a so hkrati zahtevala kakovostno in pravočasno izvedbo naročenega.

15

Delo rač. servisov v času epidemije covid-19 (3)

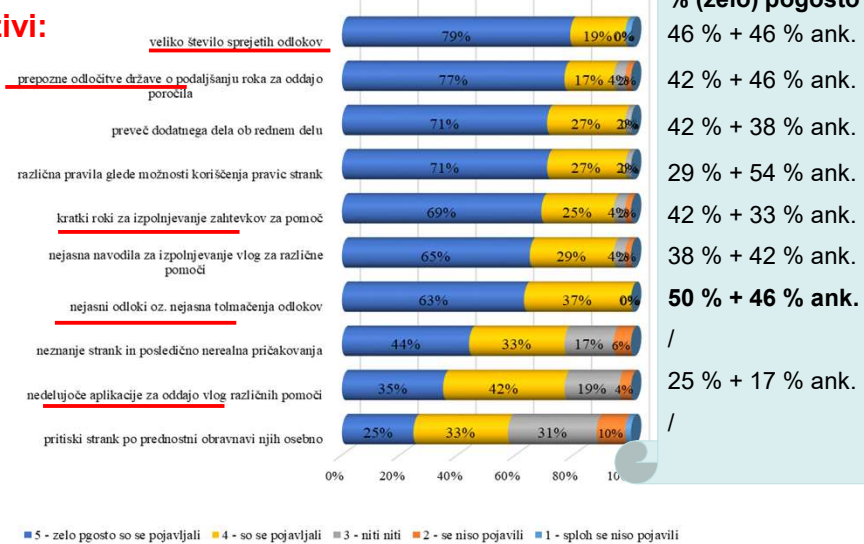
- **Posledice:**
 - vse do oddaje poročila za 2020 bili pod **neprestanim časovnim pritiskom**, prav tako pa so čutili **visoko mero odgovornosti do svojih strank**,
 - računovodje danes **počutijo izčrpane, prazne**.
- **Tudi:**
 - računovodski servisi pridobili nove stranke: 23 % anketirancev sklenilo nove pogodbe ⇒ povečali obseg svojih strank tudi za 20 % (od nekaj strank do tudi 50 strank);
 - novo sodelovanje prekinili ⇒ bilo dela enostavno preveč, a premalo za dodatno zaposlitev.
 - zaradi narave dejavnosti v vsem tem času **niso bili deležni nikakršne državne pomoči**:
 - niso zaslužili manj, ker se je povečal njihov obseg dela;
 - se počutijo ogoljufane.

16

Delo rač. servisov v času epidemije covid-19 (4)

Največji izzivi:

% (zelo) pogosto

46 % + 46 % ank.

42 % + 46 % ank.

42 % + 38 % ank.

29 % + 54 % ank.

42 % + 33 % ank.

38 % + 42 % ank.

50 % + 46 % ank.

/

25 % + 17 % ank.

/

17

Delo rač. servisov v času epidemije covid-19 (4)

• Največji izzivi:

- največ težav so anketiranci imeli s *tekočim spremljanjem sprejetih odlokov* in njihovo implementacijo (nejasni) – 98 % anketirancev;
- dodatne težave predstavljali *kratki roki za oddajo vlog za pomoč* ter *nejasna navodila* za izpolnjevanje obrazcev – 94 % anketirancev;
- *pozne odločitve države* o podaljšanju rokov za oddajo poročil – 94 % anketirancev;
- *nedelujoče aplikacije* za oddajo vlog za pridobitev pomoči – 77 % anketirancev ter
- *pritiski strank*, ki so želele prednostno obravnavo – 58 % anketirancev.

18

Delo rač. servisov v času epidemije covid-19 (5)

- Vse razmere pa so po poročanju računovodskih servisov vodile tudi do **zahtev strank po bolj pogostem poročanju oz. bolj pogosti pripravi računovodskih informacij.**
 - O tem namreč poroča kar 75 % anketirancev. **63 %**
- **Pp**ritiski po kršenju etičnih norm:
 - 50 % anketirance tako poroča, da so v času epidemije covid-19 bolj pogosto soočeni etičnimi dilemami kot sicer; **46 %**
 - 36 % anketirancev poroča o pritiskih strank po kršenju etičnih norm. **30 %**

19

Prihodnost

življenje se je s pandemijo covid-19 spremenilo

vprašanje je, kdaj se bo vrnilo v stare tirnice in s tem tudi opravljanje gospodarskih aktivnosti

še vedno veljale določene omejitve – npr. PCT, razdalje ...

- 1. potrebe po računovodskih informacijah še naprej naraščale**
- 2. naraščale tudi naloge, ki jih bodo morali računovodje ob tem opravljati:**

- vračilo pomoči;
- implementacija dodatnih protikoronskih ukrepov

20

Prihodnost (2)

kriza covid-19 pokazala **potrebo po kakovostnih računovodjih**

vedno več majhnih gospodarskih subjektov in samostojnih podjetnikov odločilo, da za vodenje računovodstva najamejo računovodski servis ⇒ **porast strank**

pričakovanja računovodij na **bolj intenziven odziv Zbornice računovodskih servisov na nastale razmere:**

- ureditev področja
- hitrejše odzivanje
- enotna tarifa

21

Hvala za pozornost!

malci.grivec@uni-nm.si

22